

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, 22 100 Mariehamn

Tel. (018) 528600 växel, Fax. (018) 528601

E-post: kansliet@amhm.ax

Hemsida: www.amhm.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslut nummer   Diarienummer
ÅMH-Pn 8/15   2014-0563

Beslutsdatum
10.6.2015

Sökanden

Ålands Fiskförädling Ab
Fiskhamnsvägen 10
AX-22710 Föglö

Ärende

Ålands Fiskförädling Ab ansöker om förnyat miljötillstånd för fiskodling vid Ljusklobb, Enklinge.

Den i ansökan avsedda verksamheten är tillståndspliktig enligt:

- 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, miljöskyddslagen,
- 6 kap. 16 § punkt a) vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, vattenlagen.

Sökanden anhåller också om att näringsbelastningen ska betraktas som nettobelastning, så att bolaget kan tillgodoräkna närsalter som avlägsnas ur vattenmiljön på annat sätt. Bolaget anhåller också om att belastningsbegränsningarna ska ses som medeltal över en treårsperiod.

Beslut

Miljötillstånd

ÅMHHM beviljar med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen Ålands Fiskförädling Ab förnyat miljötillstånd för fiskodling vid Ljusklobb, Enklinge, med beaktande av nedanstående villkor och föreskrifter.

Övriga delar av ansökan fyller inte förutsättningar enligt 17 § 1 mom. miljöskyddslagen för beviljande av tillstånd. Därför avslås anhållan om att näringsbelastningen ska betraktas som nettobelastning och anhållan om att belastningsbegränsningarna ska ses som medeltal över en treårsperiod.

Giltighet

Detta tillstånd gäller till och med 31.12.2025.

Ansökan om förnyat tillstånd ska lämnas till ÅMHM senast 01.07.2025. En förutsättning för att fortsatt tillstånd för fiskodlingsverksamheten ska ges är att bästa tillgängliga teknik används. Till ansökningarna ska fogas en konkret plan för hur verksamheten ska utvecklas för att minska belastningen på vattenområdet.

Tillståndshavaren ska inkomma med en ansökan om revidering av tillståndsvillkor senast 01.07.2020. Ifall ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. e punkten miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en miljökonsekvensbedömning.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 7 § vattenlagen:

1. Verksamhetens totalbelastning till vattenmiljön vid Ljusklobb får uppgå till maximalt 1710 kg fosfor och 13905 kg kväve årligen.

Med totalbelastning avses den mängd kväve och fosfor som binds i den producerade fiskens årliga tillväxt subtraherat från den totala mängden kväve respektive fosfor i det foder som årligen används.

24 § a punkten miljöskyddslagen

2. Tillståndshavaren ska så långt det är möjligt införskaffa information om fodrets ursprung och framställning för att på så sätt försäkra att det framställts på ett miljömässigt godtagbart sätt.

7 § miljöskyddslagen

3. Tillståndshavaren ska sträva till att minska belastningen på vattenområdet som verksamheterna ger upphov till och vid den dagliga skötseln noggrant beakta miljöskyddsaspekter. Tillståndshavaren ska

tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt samt kontinuerligt sköta och underhålla anläggningarna så att minsta möjliga miljöförorening och störning av närliggande bebyggelse uppstår. Tillståndshavaren ska sträva till att minska foderkoefficienten och använda foder med minsta möjliga fosfor- och kväveinnehåll.

4 kap. 7 § 2 mom. vattenlagen, 4 § miljöskyddslagen

4. Odlingsplatsens djupförhållanden ska vara minst 10 meter och djupet ska verifieras. Vattendjupet ska lodas i ändpunkterna och centralt och verifikat över lodning ska inlämnas senast 2 månader efter tillståndet vunnit laga kraft. Om inte tillräckligt vattendjup finns på odlingsplatsen ska den flyttas, lämpligen västerut. Rådighet över nytt vattenområde kan då behövas och måste ordnas av tillståndshavaren.

3 § fiskodlingsförordningen, 4 kap. 6 § vattenlagen

5. Tillståndshavaren ska hålla fiskodlingsanläggningarnas konstruktioner och anordningar i sådant skick och förankra dem så att de hålls på den avsedda platsen och inte stör sjötrafiken eller förorsakar det övriga nyttjandet av vattendraget sådan skada som kan undvikas. Utmärkning eller belysning av fiskodlingsanläggningen får inte störa trafiken i allmän farled och eventuell belysning får inte störa navigationsljus i farleden.

För att trygga sjötrafiken i anläggningarnas närhet ska konstruktionerna vara utmärkta på ett av Trafikverket godkänt sätt.

4 kap. 4 § vattenlagen

6. Kemikalier ska hanteras och användas så att eventuellt spill eller läckage inte kan nå avlopp, luft, mark eller vatten eller på annat sätt förorena miljön eller orsaka olägenhet utöver vad deras faktiska bruk föranleder. Kemikalier som används inom verksamheten ska antecknas i driftjournal enligt föreskrift 8.

All personal som kommer i kontakt med kemikalier ska känna till kemikaliernas huvudsakliga egenskaper och hur de ska hantera eventuella olyckor. Svenskspråkiga skyddsinformationsblad för de använda kemikalierna ska finnas lätt tillgängliga. Utrustning för uppsamling av eventuellt spill eller läckage ska finnas tillgängligt på anläggningen.

I verksamheten får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (1990:32).

Tvätt och färgning av kassar ska ske med minsta möjliga negativa påverkan på miljön och färgning bör i mån av möjlighet helt undvikas.

4-5 §§ och 24 § e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen

7. Avfallshanteringen ska följa landskapslagen om renhållning (1981:3) och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Följande prioriteringsordning ska iakttas för hantering av det avfall som uppstår i verksamheten: förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning såsom exempelvis energiåtervinning samt bortskaffande.

Fodersäckar och ensilageplast ska lämnas hos godkänd mottagare.

All hantering av död fisk ska ske slutet för transport till godkänd anläggning för kompostering eller motsvarande godkänd anläggning enligt krav för behandling av animaliskt kategori III avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Hanteringen ska redovisas i driftjournal enligt föreskrift 9.

8a - 8f §§ landskapslag (1998:91) om renhållning

8. Om fisken i anläggningarna konstateras eller misstänks ha en smittsam sjukdom som kan överföras från ett djur till ett annat eller en smittsam sjukdom som inte allmänt förekommer, ska sökanden underrätta ÅMHM och landskapsveterinären vid Ålands landskapsregering samt vidta nödvändiga åtgärder.

Om avfall i form av död fisk uppkommer vid bekämpning av sjukdom ska avfallet behandlas i en av myndigheterna godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall med risk för smitta. Avfallet klassas då som animaliskt kategori II avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel.

Hanteringen ska redovisas i driftjournal enligt föreskrift 9.

4 kap. 4 § vattenlagen

9. För kontroll av verksamheternas miljökonsekvenser ska en driftjournal föras. I journalen ska finnas uppgifter om:

- foderleverantör samt företagsmärkning
- mängden använt foder och dess innehåll
- de mängder fisk som tillförts odlingarna samt bortförts från dem
- hantering av död fisk enligt villkor 8
- förekomst av eventuella fisksjukdomar och behandling av dem samt fiskens medicinering och dödlighet
- använda kemikalier, inköp, förbrukning och lagerhållning

- typ och mängd avfall samt avfallets mottagare
- andra nödvändiga uppgifter om verksamheten

Journalen ska bevaras 10 år vid anläggningen och kunna uppvisas vid inspektion. Ett årssammandrag av driftjournalen ska årligen lämnas till ÅMHH inom februari månad följande år på en för detta ändamål uppgjord blankett.

Tillståndshavaren ska på begäran av ÅMHH uppge nödvändiga uppgifter och utredningar för kontroll av skötseljournalens tillförlitlighet.

26 § miljöskyddslagen, 7 § fiskodlingsförordningen

10. Tillståndshavaren ska på egen bekostnad låta utföra kontroller av fiskodlingarnas inverkan på vattendraget, inverkan på fiske och fiskbestånden på ett av myndigheten godkänt sätt. Kontrollerna kan utföras som samkontroll tillsammans med de andra kontrollskyldiga i området enligt det gemensamma miljökontrollprogrammet för fiskodlingarna på Åland. Om tillståndshavaren inte utför kontrollerna inom detta program ska ett förslag till alternativt program lämnas in till ÅMHH inom två månader efter det att detta beslut vunnit laga kraft.

Om resultaten av observationerna ger anledning därtill kan kontrollprogrammet senare ändras i samråd med ÅMHH eller i enlighet med 26 § 4 mom. miljöskyddslagen.

Resultaten av observationerna ska inlämnas till ÅMHH och Föglö kommun. Dokument och resultat från kontrollprogrammet ska bevaras vid anläggningarna och kunna uppvisas för tillsynspersonal.

26 § miljöskyddslagen

11. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka anläggningarna så att miljötillståndet följs.

Personens namn och kontaktuppgifter ska meddelas till ÅMHH. Vid byte av ansvarig person ska uppgifterna uppdateras.

7 § miljöskyddslagen

12. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamhet. Meddelande om avveckling ska göras till ÅMHH, som kan besluta om sådana undersökningar, åtgärder och försiktighetsmått som krävs vid avveckling av verksamheten.

24 § d punkten miljöskyddslagen

Beslutsmotiveringar

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) konstaterar, efter att ha prövat förutsättningarna för tillstånd, att verksamheterna med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren är förenlig med miljöskyddslagen och den lagstiftning som nämns i 10 § i samma lag. Vid avgörandet har myndigheten även beaktat förutsättningarna som gäller för verksamhetsutövaren enligt 7 § miljöskyddslagen. De villkor och föreskrifter som fastställts i beslutet har utformats så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig enligt 4 § miljöskyddslagen.

Tillståndets giltighet

Enligt 4 kap. 1 § vattenlagen ska vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med verksamheten nås med minsta skada och olägenhet utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Av förarbetena till vattenlagen framgår att övergödning är ett av de största vattenvårdsproblemen i saltsjön. Myndigheten konstaterar att fiskodling innebär ett nettotillskott av närsalter till vattnet. Även om fiskodlingens bidrag till Östersjöns totala övergödningssproblem är relativt litet, är det ur ett åländskt perspektiv det största enskilda bidraget. Myndigheten konstaterar med utgångspunkt i detta att det är skäligt att utsläppen till vattenmiljön och tillståndet tidsbegränsas och omprövas med 10 års intervall och att villkoren däremellan revideras efter 5 år för att aktualiseras och prövas mot BAT-kraven samt vid behov begränsa fiskodlingsverksamhetens belastning på vattenmiljön enligt 24 § miljöskyddslagen och i enlighet med vad som stadgas i 4 kap. 7 § vattenlagen. Tillstånd har tidigare tidsbegränsats till 5 år men en giltighetstid på 10 år med villkorsrevidering efter 5 år försämras inte miljöskyddet medan det däremot ger verksamhetsutövaren bättre förutsättningar att investera i miljöförbättrande teknik.

Ansökan om nettobelastning och att belastningsbegränsningarna ska ses som medeltal över en treårsperiod

Sökanden anhåller om att utsläppen till vattenmiljön ska ses som nettobelastning så att bolaget kan räkna tillgodo närsalter som på annat sätt kan avlägsnas ur vattenområdet. Sökanden har inte uppvisat något beslut av Ålands Landskapsregering om förbättringsöverskott i enlighet med 5 kap. 12 § vattenlagen. Därmed avslår ÅMHM anhållan.

Prövningen är platsspecifik och baseras på en uppskattning av vilken belastning miljön klarar av. Villkor ställs om en högsta tillåten belastning per år. Om en ökning utöver dessa kan ske fritt och okontrollerat är effekterna på vattenmiljön lokalt och regionalt okänd. Vid stora uttag av

näringsämnen ur vattenmiljön på en plats vilka sedan kan användas för fiskodling på en annan plats kan näringsbelastningen oregerat medföra en allt för stor lokal belastning.

Verksamhetsutövaren är idag fri att planera och utföra sin verksamhet i den omfattning han/hon önskar så länge de maximalt tillåtna årliga gränsvärdena för utsläpp till miljön inte överskrids.

Vid ett system enligt sökandens förslag konstaterar ÅMHM att de årliga variationerna riskerar bli för stora för att kunna förutse effekterna. Även kontrollprogrammet blir mindre användbart för jämförelse vid stora variationer från år till år. Dessa variationer tillsammans med naturliga variationer riskerar orsaka större o snabbare effekter på vattenmiljön med ökad risk för övergödning.

Utgångspunkten i lagstiftningen är att verksamhetens årliga belastning utgör grunden för tillstånd och tillsyn. Prövningen baseras på en uppskattning av vilken belastning miljön klarar av och villkor ställs för en högsta tillåten belastning per år. ÅMHM avslår därmed sökandens anhållan om nettobelastning samt medeltal över treårsperiod då ett dylikt system inte fyller förutsättningarna för tillstånd enligt miljöskyddslagens 17 §.

Verksamhetens belastning

Myndigheten konstaterar att en minskning av belastningen från fiskodlingsverksamhet med dagens teknik i huvudsak kan uppnås genom att minska mängden genom fodret tillförda närsalter till vattnet. Hur stor belastningsminskningen kan bli begränsas dock av vilka krav på närsalter fisken har för bibehållen tillväxt och välmående, utfodringsteknik samt av de foder som finns tillgängliga på marknaden. Med beaktande av att odlingen kan medföra viss negativ inverkan på vattenmiljön har totalbelastningen av kväve och fosfor till vattenmiljön beräknats, begränsats och reglerats i villkor 1 så att förutsättningar för tillstånd enligt 4 kap.1, 2, 4, 7 §§ vattenlagen, 5 kap. 9 § vattenlagen ska föreligga.

ÅMHM bedömer, med beaktande av odlingsplatsens placering den inverkan den har på vattenmiljön i området, att tillståndsvillkoren är ändamålsenliga för att uppnå tillräckligt miljöskydd enligt 4 kap. vattenlagen och för att bestämmelserna om vattenkvalitet i 5 kap. 9 § vattenlagen ska vara uppfyllda. Beräkningen av belastningen för odlingsplatsen har utgått från genomsnittliga värden av fodrets innehåll av kväve och fosfor, samt bedömningen att bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är tillämplig används. Myndigheten har uppskattat den genomsnittliga foderkoefficienten (FK) till 1,15. Vid beräkningarna har myndigheten utgått från att fodret innehåller i genomsnitt 0,8 % fosfor och 6,1 % kväve. I

beräkningen ingår också att fisken binder 0,4 % fosfor och 2,75 % kväve. I bedömningen har såväl fiskens välmående, miljömässiga aspekter samt uppgifter i ansökan beaktats.

Om tillståndshavaren odlar enligt ovanstående innebär det att denne enligt ÅMHH:s beräkningar kan odla cirka 326 ton regnbåge med en teoretisk belastning motsvarande 1710 kg fosfor och 13905 kg kväve. Om det i samband med revidering av villkor eller förnyande av tillstånd senare framgår att belastningen lokalt blir för stor så måste villkor 1 omprövas och näringsmängderna kan justeras.

Den i havet utsläppta specifika belastningen får inte enligt fiskodlingsförordningen överskrida 6 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk. Enligt myndighetens beräkningar blir den specifika belastningen 5 gram fosfor och 43 gram kväve per kilogram producerad fisk om bästa tillgängliga foder och teknik tillämpas.

Tabell 1. Myndighetens beräkningar av teoretisk och specifik belastning för Ljusklubb.

	<i>Fosfor (kg)</i>	<i>Kväve (kg)</i>
Villkor för tillåtet närsaltsinnehåll i fodret	3025	22870
Tillåtet närsaltsinnehåll ger max. fodermängd	378125	374918
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,15)	328804	326016
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken	1315	8965
<i>Teoretisk belastning</i>	<i>1710</i>	<i>13905</i>
<i>Specifik belastning</i>	<i>0,005</i>	<i>0,043</i>

Det foder som används vid fiskodling i Östersjön består i huvudsak av råvaror från fisk, trots att en numera ökande andel vegetabilier inblandas. Fiskodling innebär därmed en indirekt påverkan på ekosystemen, varför myndigheten anser att det är skäligt att sökanden i enlighet med kravet i 7 § miljöskyddslagen ska ha tillräcklig kunskap om verksamheternas miljöpåverkan och kravet i 4 § miljöskyddslagen på förebyggande av skada därav. Sökanden ska därför enligt villkor 2, så långt det är möjligt, begära in uppgifter från leverantören om att fångst av fiskråvara och tillverkning har skett enligt gällande lagar, överenskommelser och enligt miljömässigt godtagbara metoder och principer. I den mån foder med råvara från Östersjön finns att tillgå så är det rekommenderat för att öka kretsloppstänkandet.

Enligt 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen ska den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan krävas för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvaliteten. Omfattningen av åliggande enligt 4 kap. 7 § 1 mom. ska bygga på tekniskt bästa möjliga

lösning som är ekonomiskt möjlig för den typ av verksamhet som är ifråga. Exempelvis finns idag olika tekniska hjälpmedel för övervakning och styrning av utfodring. Villkor 3 ställs i syfte att tillgodose kraven på bästa tillgängliga teknik enligt miljöskyddslagens 4 § och 4 kap. 7 § 2 mom. vattenlagen.

Odlingsplatsens lokalisering och lämplighet

För att utföra ett vattenföretag krävs enligt 2 kap. 2 § i vattenlagen rätt eller rådighet över vattenområdet och enligt 2 kap. 3 § vattenlagen råder den som äger en fastighet över det vatten som finns där, om inte annat följer av bestämmelserna i vattenlagen. Sökanden arrenderar behövliga vattenområden.

Enligt 4 kap. 6 § vattenlagen får vattenfarlig verksamhet endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet. ÅMHM konstaterar att forskning visat att kuststräckor med goda förutsättningar för fiskodling vanligen har en hög vattenomsättning. Hög vattenomsättning medför att utspädningen är stor och att eventuella övergödningseffekter är svåra att mäta i odlingens närhet. Vid en bra lokalisering får man således små lokala effekter, men ett generellt tillskott av närsalter till havet.

Odlingsplatsen är belägen mellan Enklingelandets nordligaste udde, Vindarskär och holmen Ljusklubb. Väster om odlingsplatsen finns en djupränna som löper i syd-nordlig riktning. Vattendjupet i rännan är cirka 40-50 meter djupt. Mellan odlingen och djuprännan finns inte någon djuptröskel som begränsar vattenutbytet. Öster om odlingsplatsen finns ett grundare område med ett flertal kobbar och skär. På östra sidan om detta grunda område finns dock ytterligare en djupränna med fritt vatten söderut och norrut. Mätning av vattenströmningar och vattenutbyte i detta område saknas, men man kan på goda grunder anta att vattenutbytet och genomströmningen är stor samt att spridningsmöjligheten av näringsämnen i vattnet därmed är mycket bra.

Vattendjupet är enligt ansökan 12 – 15 m vid odlingsplatsen och öppenhetsvärdet har tidigare beräknats till 0,78 i Jukka Mehtonens rapport. Enligt bilaga 3 i ansökan och enligt officiellt sjökort blir vattnet grundare vid odlingsplatsen och österut. Området var odlingen är belägen karteras som 10 m eller grundare. Därmed inte sagt att det inte är 12 – 15 m vid odlingsplatsen eftersom sjökort till stor del är generaliserade. För att verifiera förhållandena anger villkor 4 att det är tillståndshavarens skyldighet och ansvar att tillse att vattendjupet är tillräckligt för att uppfylla

platskraven i 3 § landskapsförordning (2007:57) om odling av regnbågslox och lax i havet, fiskodlingsförordningen. Enligt 4 kap. 6 § vattenlagen ska också vattenfarlig verksamhet utövas där minsta möjliga olägenhet uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet.

Hänsyn till allmänna och enskilda intressen

Fiskodlingens placering är väsentlig för att vattenföretaget ska utföras med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen och särskilt med beaktande på fiskbestånd och möjlighet att bedriva fiske, samfärdsel, möjligheterna att på det berörda vattenområdet i framtiden utföra annat vattenföretag, utöva vattenfarlig verksamhet eller bedriva annan härmed jämförbar verksamhet samt rekreativsmöjligheterna, naturskönheten, kulturvärdena och trivseln i omgivningen. Enligt ansökan finns i fiskodlingens närhet inga fritidshus och den påverkar inte fiskbestånd eller fiske. Villkor 5 anger att anläggningarna ska hållas i skick samt vara förankrade så att de inte flyttar sig eller utgör olägenhet för samfärdsel enligt 4 kap. 4 § vattenlagen.

Kemikalier och avfallshantering

Kemikalier ska hanteras så att de inte kan förorena mark, luft eller vatten enligt miljöskyddslagens 4 och 5 §§. Med stöd av e punkten 24 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen utfärdar ÅMHM villkor 6 om hantering av kemikalier inom verksamheten. Exempelvis finns idag tekniska alternativ till färgning av odlingskassar med anti-foulingmedel.

Villkor 7 reglerar hantering av avfall som uppkommer i verksamheten och ska enligt 3b § landskapslag (1981:3) om renhållning beaktas prioritetsordningen förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning (t.ex. till energi) samt bortskaffande.

Olika typer av avfall ska insamlas, sorteras och hållas avskilda från varandra i alla skeden av hanteringen, i den mån det är nödvändigt för att förebygga hälso- och miljörisker samt ordna avfallshanteringen på ett ändamålsenligt sätt enligt 8c § renhållningslagen. Vidare ska enligt samma lag allt avfall separeras och återvinnas om det är tekniskt möjligt. Enligt renhållningslagens 8 d § får olika typer av farligt avfall inte spädas ut eller blandas sinsemellan eller med annat avfall eller andra ämnen, utom i det fall det är nödvändigt för återvinning eller bortskaffande av avfallet och det kan göras utan att orsaka skada eller fara för människors hälsa eller miljön.

Villkor 8 reglerar hantering vid konstaterande av sjukdomsutbrott i odlingen och hur verksamhetsutövaren ska förfara så att smittspridning begränsas och risk för spridning av smitta till vild fisk minimeras. Villkoret ges med stöd av vattenlagen 4 kap. 4 § för att tillgodose att verksamhetens risk för påverkan på fiskbestånd och fiske minimeras.

Egenkontroll

Enligt 1 kap. 1 § vattenlagen ska vatten och vattenområden inom landskapet användas på det sätt som bäst gagnar en uthållig utveckling. Ytvatten samt ekologiska förhållanden i saltsjön ska nyttjas, skyddas och vårdas så att en uthållig utveckling gagnas och så att där kan finnas sådana växt- och djursamhällen, som i huvudsak utgör naturliga inslag i dessa naturmiljöer.

Verksamhetsutövaren ska enligt 7 § miljöskyddslagen ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan. Ett stöd för detta är egenkontroll av verksamheten. ÅMHM föreskriver i med stöd av 26 § miljöskyddslagen i föreskrift 9 att verksamhetsutövaren ska föra dagbok över verksamheten samt sammanställa uppgifterna till en lättfattlig årsrapport som ska skickas in till tillsynsmyndigheten.

Recipientkontroll

Föreskrift 10 syftar till att klargöra verksamhetsutövarens ansvar för egenkontroll i enlighet med miljöskyddslagens 26 §. Kontroll av odlingarnas miljöpåverkan sker inom ramen för det gemensamma miljökontrollprogrammet för de åländska fiskodlingarna vars grund lades 1993, och senare har reviderats åren 2002, 2007 och 2013. Enligt plan sker provtagning årligen vid samtliga fiskodlingsenheter där verksamhet bedrivs.

Ansvarig person

En ansvarig person med den kunskap som krävs för att övervaka anläggningarna och att miljötillståndet följs måste enligt föreskrift 11 finnas för att fylla kravet på verksamhetsutövarens organisation i miljöskyddslagens 7 §.

Avslutande av verksamhet

På grund av svårigheter att i samband med prövningen bedöma omfattningen av påverkan på miljön och därmed behov av eventuella åtgärder vid avslutande av verksamhet utfärdas inget villkor för detta. Om tillståndet inte innehåller tillräckliga bestämmelser för avslutande kan ÅMHM enligt 34 § miljöskyddslagen besluta om dylika åtgärder i samband med eller efter avslutande. Med villkor 12 avses att verksamhetsutövaren vid avslutande av verksamheten ska ansöka om tillstånd för avslutande för

att myndigheten ska kunna göra en bedömning av huruvida det behövs undersökningar, saneringsåtgärder eller andra försiktighetsmått i samband med avslutandet.

Sammanfattande motivering

ÅMHH konstaterar att kravet på sökandens rätt till de erforderliga vattenområdena är uppfyllda och att platserna som avses i ansökan lämpar sig för fiskodlingsverksamhet i den omfattning som anges i tillståndsvillkoren ovan. Vidare konstaterar myndigheten att ovan ställda villkor utgör ett sådant skydd att verksamheterna inte står i strid med enskilda och allmänna intressen.

Fiskodlingsverksamhet medför ett nettotillskott av närsalter till havet, men då miljötillståndet innehåller villkor och föreskrifter för förebyggande av förorening och begränsning av fiskodlingsverksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 24 och 26 §§ i miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, anser myndigheten att nyttan av att verksamheten får bedrivas på den avsedda platsen är betydlig i förhållande till den skada som kan följa av att verksamheten tillåts.

Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 7 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 34 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.

Med ovanstående motiveringar finner ÅMHH grund för beviljande av förnyat tillstånd för fiskodling vid Ljusklobb, Enklinge.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs ingen avgift i enlighet med § 14 Ålands Landskapsregerings beslut (2014:55) om taxa för ÅMHM. Avgiften baseras på taxa för år 2014, avgiftstabell 1, Miljötillståndsärenden.

Fiskodling >100 ton tillväxt per år	€	9970,00
Annonskostnad	€	203,98
<hr/> Totalt *	€	10173,98

* Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Karta över odlingsplatserna
3. Besvärсанvisning

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

Ordförande Ulrika Sandell
Prövningsnämnden

Föredragande Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ärendet har inletts vid ÅMHM 18.6.2014.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 2.4– 30.4.2015 på ÅMHM:s anslagstavla och anslagstavla vid Kumlinge kommunkansli och ansökningshandlingarna har varit utlagda vid respektive kansli. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 2.4.2015. Vid delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

Inför senaste delgivning inga utlåtanden begärts.

Bemötande

Sökanden har givits tillfälle att bemöta sådant som tillförts ärendet av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt genom annons i tidningen Åland och ÅMHM:s anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. Vid delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.